

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13C/135/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111204247
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2012:8111204247.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, samosudcom Mgr. Milošom Kolekom v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s. so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 6/A, IČO: 35 697 270, proti žalovanému O. C., D.. XX. XX. XXXX, N. Y. XXX, o zaplatenie 848,63 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 184,75 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 184,75 Eur od 2. 10. 2009 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

v prevyšujúcej časti žalobu zamietá,

zmluvná podmienka dojednaná v bode 2.5 dodatku k zmluve o pripojení - číslo zmluvy A4201682 zo dňa 8. 1. 2009 podľa ktorej "V prípade porušenia niektorej z povinností Účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za Služby, nedodržanie záväzku uvedeného v bode 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti Zmluvy alebo tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto Dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu vo výške 663,88 Eur (20.000,- Skk). Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne Podniku samotným porušením povinnosti Účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti Účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany Podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania Služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť Podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude Účastník povinný zaplatiť Podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa doručenia výzvy Podniku Účastníkovi." je neplatná z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky,

žaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou podanou na súde 18. 02. 2011 domáhal zaplatenia ceny služby vo výške 848,63 Eur a za nezaplatenie ceny služby za obdobie od 21. 05. 2009 - 22. 07. 2009 aj zmluvnej pokuty 663,88 Eur s 9 % úrokom z omeškania od 02. 10. 2009 do zaplatenia. Služby žalobcu sa týkali zmluvy o pripojení s programom Paušál Deň.

Okresný súd Prešov vydal dňa 28. 03. 2011 platobný rozkaz č.k. 17Ro/48/2011-24, ktorým zaviazal žalovaného uhradiť 848,63 Eur s príslušenstvom v prospech žalobcu. Tento platobný rozkaz sa zrušil z dôvodu, že ho nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk.

Keďže žalovanému nebolo možné doručiť písomnosti na adresu jeho trvalého pobytu alebo prechodného pobytu, nie je možné zistiť miesto, na ktorom preberá písomnosti a nie je možné, aby ho zastupoval ustanovený opatrovník, písomnosti mu určené sa v zmysle § 48 ods. 4 O.s.p. doručujú uložením v súdnom spise, ako to bolo rozhodnuté uznesením tunajšieho súdu zo dňa 08. 02. 2012, č. k. 13 C 135/2011-42.

Žalobca sa na pojednávanie nedostavil, pričom svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil a žiadal, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti na základe predložených listinných dôkazov, preto súd postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal v neprítomnosti žalobcu.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením žaloby, zmluvy o pripojení č. A4201682 zo dňa 08. 01. 2009 vrátane dodatku k zmluve zo dňa 08. 01. 2009, pokusu o pokonávku zo dňa 17. 09. 2009, faktúr z č.l. 14 - 18, všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko a.s. na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb, platobného rozkazu, uznesenia o jeho zrušení, správ o pobyte žalovaného a ostatného spisového materiálu a zistil, že:

Žalobca poskytuje ako operátor služby v oblasti elektronických komunikácií. So žalovaným uzavrel zmluvu o pripojení vrátane dodatku.

Dňa 08. 01. 2009 účastníci konania uzavreli zmluvu č. A4201682 s programom „Paušál Deň“ s kúpou MT Nokia N95 za zľavnenú kúpnu cenu 0,03 Eur so záväzkom žalovaného zotrvať v zmluvnom vzťahu 24 mesiacov a platiť paušálne mesačne prinajmenšom sumu 19,71 Eur. Účastníci dohodli aj zmluvnú pokutu 663,88 Eur, okrem iného aj za nezaplatenie splatnej ceny služby bez ohľadu na dĺžku doby do uplynutia doby viazanosti.

Žalovaný nezaplatil cenu poskytnutých služieb za obdobie od 21. 05. 2009 - 22. 07. 2009 vo výške 184,75 Eur a za to podľa zmluvných podmienok žalobca uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 663,88 Eur.

Po nerefektovaní žalovaného na pokus o pokonávku a na výzvu na dodatočné plnenie žalobca zrušil právny vzťah. V predmetnom konaní žalobca teda uplatňuje cenu služby vo výške 184,75 Eur a zmluvnú pokutu vo výške 663,88 Eur.

Na základe tohto skutkového stavu súd čiastočne žalobe vyhovel.

Žalobca sa domáha plnenia zo zmluvy (§ 80 písm. b/ O.s.p.) Podľa č.l. 6.2 písm. b/ Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. je účastník povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalobca služby dodal, žalovaný ich prijal a do vyhlásenia rozsudku za ne nezaplatil. Súd nepodrobil súdnej kontrole cenu služieb, pretože cena bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá a z úradnej moci ex offo súd nezistil ani iné okolnosti, ktoré by indikovali vadnosť právneho úkonu v časti ceny služieb. Súd preto v časti zaplatenia ceny za dodané služby žalobe vyhovel, pretože žalovaný ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (§ 494 Občianskeho zákonníka). Súd priznal podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z.z. aj úroky z omeškania, vzhľadom na to, že nastala omeškanosť žalovaného s plnením záväzku dňom 02. 10. 2009.

Takýto záver však súd nemohol urobiť v časti o zmluvnú pokutu.

Podľa § 53 ods. 1, 4 písm. k/ a 5 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľskej zmluve sú neplatné.

O tom, že zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou, by nemali byť žiadne pochybnosti. Žalobca ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žalobca žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti a k akému porušeniu zmluvy došlo. Teda reálne môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí 23 paušálnych mesačných poplatkov, zostáva mu už iba jeden poplatok a pre jeho nezaplatenie uplatní žalobca rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa už hneď na úvod dvojročného zmluvného vzťahu. Alebo dodávateľ žiada priznať takú istú zmluvnú pokutu za nezaplatenie ceny služieb v sume 5,-Eur ako aj pre nezaplatenie 1.000,-Eur. Podmienky, za akých žalobca dohoduje zmluvnú pokutu v štandardných zmluvách, poškodzujú spotrebiteľa.

Súd prihliadal k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy a inej zmluve (čl. 4 ods. 1 Smernice). Aj keď žalobca výslovne neoznačil zmluvu podľa toho, aký typ podľa Občianskeho zákonníka reprezentuje, časť zmluvy o pripojení týkajúca sa kúpy telefónu predstavuje kúpnu zmluvu, ktorá je zároveň viazanou zmluvou k zmluve o pripojení. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluva má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

Už pri spomínanej situácii, ak by išlo o nezaplatenie posledného mesačného paušálneho poplatku, tak by napríklad pri zmluve č. A4201682 zmluvná pokuta 663,88 EUR vo vzťahu k mesačnému poplatku 19,71 Eur predstavovala tridsaťtrásobok. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj z dôvodu, že podľa zmluvy nárok žalobcu na náhradu škody prevyšujúcej zmluvnú pokutu nie je dotknutý (čl. 2.5 Dodatku k predmetnej zmluve).

Žalovaný porušil zmluvu v prvom roku zmluvného vzťahu a teda sa môže javiť, že v jeho prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Do pozornosti súd dáva Doplňujúce formálne oznámenie Európskej komisie z 27.11.2008 č. 2007/2495, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že čl. 4 ods. 1 Smernice sa nezameriava na vôľu účastníkov, ale skôr na všeobecný pojem nekalých okolností. To sa odchyľuje od tradičnej zásady zmluvného práva, ktorou je suverenita účastníkov pri prejave vôle. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora je ochrana zavedená Smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je vzhľadom na dodávateľa alebo predávajúceho v slabšej pozícii, pokiaľ ide o schopnosť vyjednávať a úroveň jeho znalosti.“

Obligatórnosť zásahu je opodstatnená, ak spotrebiteľovi súd podľa procesného poriadku (§5 O.s.p.) nemôže poskytnúť poučenie o hmotnom práve. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z

ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nepochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh.

Súd nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty a je aj problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takéto opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale predsa len by zostala a neprímerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov. Aj tento význam má oprávnenie súdu podľa § 153 ods. 3,4 O.s.p., ktoré umožňuje súdu aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve. Opatrenia proti nečestným klauzulám musia byť efektívne a odradzujúce (čl. 7 ods. 1 Smernice). O neplatnosti obdobných dojednaní v zmluvných podmienkach žalobcu Okresný súd Prešov rozhodol už v predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. v konaní 17 C 23/2010), pričom Krajský súd v Prešove tieto rozhodnutia potvrdil, preto súd z týchto rozhodnutí vychádza.

Súd podľa § 153 ods. 4 O.s.p. uviedol vo výroku rozsudku neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky nepriznal žalobcovi plnenie.

Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť, preto súd žalobu o plnenie zo zmluvnej pokuty zamietol.

Vzhľadom na čiastočný úspech žalobcu súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.